

**ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΤΟΣ
ΔΑΣΩΝ • 2011**

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**

ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2010

ΛΕΥΚΩΣΙΑ 2011

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΑΣΩΝ ΓΙΑ ΤΟ 2010**1. ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ**

Η πρόοδος στη Δασική Ανάπτυξη συνεχίστηκε και κατά τον υπό επισκόπηση χρόνο. Οι στόχοι που τέθηκαν, οι κυριότεροι από τους οποίους εκτίθενται πιο κάτω, έχουν επιτευχθεί:

- Προστασία των Κρατικών Δασών και άλλων μη κρατικών δασωμένων εκτάσεων από τις πυρκαγιές και άλλους βιοτικούς και αβιοτικούς παράγοντες.
- Αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στα δάση.
- Διατήρηση, συντήρηση και εμπλουτισμός της βιοποικιλότητας του δασικού οικοσυστήματος.
- Επέκταση των δασών και αποκατάσταση καμένων και άλλων υποβαθμισμένων δασικών περιοχών.
- Βελτίωση και ενίσχυση του πρασίνου κυρίως με την εγκατάσταση και περιποίηση δεντροστοιχιών.
- Ενίσχυση της δασικής αναψυχής με τη δημιουργία, επέκταση και συντήρηση Εθνικών Δασικών Πάρκων, εκδρομικών, κατασκηνωτικών χώρων και μονοπατιών μελέτης της φύσης.
- Αειφορική διαχείριση των δασών μέσω διαχειριστικών σχεδίων.
- Δασοκομική περιποίηση και βελτίωση των δασών.
- Ενίσχυση της προστασίας των εδαφών και των υδάτων.
- Παραγωγή ξυλείας, άλλων δασικών προϊόντων και δασικού πολλαπλασιαστικού υλικού.
- Αύξηση της απασχόλησης και βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων των παραδασόβιων κοινοτήτων.
- Προαγωγή της δασικής εκπαίδευσης και έρευνας.
- Ενίσχυση της διαφώτισης.
- Ανάπτυξη και βελτίωση δασικών υποδομών (δασικά κτίρια, οδικό δίκτυο, οχήματα, μηχανήματα, τηλεπικοινωνίες κλπ.).
- Εισαγωγή και χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών γι' αύξηση της παραγωγικότητας.
- Ενίσχυση του διοικητικού και θεσμικού πλαισίου.
- Εναρμόνιση με το Κοινοτικό Κεκτημένο, υλοποίηση των διεθνών δεσμεύσεων για τα δάση και υλοποίηση προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τον ΕΟΧ.

2. ΔΑΠΑΝΕΣ

Για την επίτευξη των πιο πάνω στόχων στον Προϋπολογισμό εγκρίθηκαν πιστώσεις ύψους €43.676.848. Το ολικό ποσό που δαπανήθηκε ήταν €38.208.000 (δηλ. ποσοστό απορρόφησης ίσο με 87,48%).

3. ΕΣΟΔΑ

Το Τμήμα Δασών, μέσα στο 2010 είχε έσοδα €4.022.326 από προσφορά αγαθών και υπηρεσιών. Επιπρόσθετο ποσό ύψους €2.413.811 που αντιπροσωπεύει καθυστερημένα ενοίκια θα εισπραχθεί μέσα στον επόμενο χρόνο. Σημειώνεται ότι η αξία των έμμεσων ωφελειών από τα δάση είναι πολλαπλάσια από τα πιο πάνω άμεσα έσοδα.

4. ΔΑΣΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Εντός του 2010, πραγματοποιήθηκε σειρά συναντήσεων με τη Νομική Υπηρεσία στα πλαίσια Νομοτεχνικού ελέγχου του νέου Δασικού Νόμου και των Κανονισμών. Κατά τις συναντήσεις αυτές, τα σχετικά κείμενα βελτιώθηκαν. Εντός του πρώτου τριμήνου του 2011 αναμένεται η οριστικοποίηση και η προώθησή τους στο Υπουργικό Συμβούλιο και τη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση.

Εντός του έτους ετοιμάστηκε το πρώτο προσχέδιο της νέας Δασικής Πολιτικής. Εκτιμάται ότι εντός του πρώτου εξαμήνου του 2011 το προσχέδιο της νέας Δασικής Πολιτικής θα οριστικοποιηθεί και το Τμήμα Δασών θα είναι έτοιμο να προχωρήσει σε δημόσια διαβούλευση.

5. ΔΑΣΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

α) Προστασία από τις πυρκαγιές

Το 2010 μπορεί να θεωρηθεί ως μια σχετικά καλή χρονιά για την προστασία των δασών από τις πυρκαγιές. Συγκεκριμένα, ο συνολικός αριθμός των πυρκαγιών εντός του υπό αναφορά έτους φαίνεται πιο κάτω:

- 27 πυρκαγιές με σημείο έναρξης Κρατική Δασική Γη
- 66 πυρκαγιές με σημείο έναρξης εντός της ζώνης του ενός χιλιομέτρου από τα κρατικά δάση
- 131 πυρκαγιές με σημείο έναρξης πέραν της ζώνης του ενός χιλιομέτρου από τα κρατικά δάση

Η συνολική κρατική δασική γη που κάηκε ήταν 63,4 εκτάρια από τα οποία μόνο τα 3,0 εκτάρια κάηκαν από πυρκαγιές οι οποίες είχαν σημείο έναρξης κρατική δασική γη. Από τις υπόλοιπες 197 πυρκαγιές, στην κατάσβεση των οποίων συμμετείχε το Τμήμα Δασών, κάηκε έκταση 2 260 εκταρίων.

Η πιο μεγάλη σε έκταση πυρκαγιά που έκαψε Κρατική Δασική Γη ήταν εκείνη που ξέσπασε στην περιοχή Κυπροβάσα, στο Λυθροδόντα, στις 22/8/2010. Η πυρκαγιά αυτή έκαψε έκταση 115 εκταρίων από τα οποία τα 57 εκτάρια αφορούν κρατική δασική γη.

Τα αίτια των πυρκαγιών, στην κατάσβεση των οποίων συμμετείχε το Τμήμα Δασών, ήταν τα ακόλουθα:

• Γεωργικές δραστηριότητες	26,8%
• Εκδρομείς / ταξιδιώτες	9,4%
• Στρατιωτικές δραστηριότητες	5,8%
• Κατοικίες εξοχικές ή μόνιμης διαμονής	7,6%
• Κυνήγι	3,1%
• Κάψιμο σκουβάλων	0,5%
• Κακόβουλες	30,8%
• Φυσικά αίτια (Κεραυνοί)	4,9%
• Άλλες αιτίες	2,2%
• Άγνωστες αιτίες	8,9%

Η προστασία των δασών και άλλων περιοχών της υπαίθρου από τις πυρκαγιές, ιδιαίτερα κατά τα παρατεταμένα θερμά και ξηρά καλοκαίρια, είναι το κυριότερο μέλημα του Τμήματος Δασών. Οι πιο σημαντικές δραστηριότητες ήταν οι ακόλουθες:

- Εντός του 2010 συνεχίστηκε η λειτουργία του Σώματος Δασοπυροσβεστών. Προσλήφθηκαν 461 δασοπυροσβέστες και πυροφύλακες, αριθμός ο οποίος ήταν αυξημένος κατά 3 σε σχέση με το 2009. Δημιουργήθηκαν τρεις μονάδες ταχείας

επέμβασης, μία σε κάθε Δασική Περιφέρεια, για γρηγορότερη καταστολή των πυρκαγιών. Επιπρόσθετα λειτούργησαν τα πυροφυλάκια καθώς επίσης και διάφορες θέσεις παρατήρησης με σκοπό την έγκαιρη επισήμανση και αναγγελία των πυρκαγιών. Το σύστημα βάρδιας λειτούργησε και φέτος πολύ ικανοποιητικά σε όλους τους δασικούς σταθμούς και παρατηρητήρια.

- Κατά το 2010, η νεοϊδρυθείσα Μονάδα Πτητικών Μέσων στελεχώθηκε επιπλέον με μία τακτική εργάτρια και 2 έκτακτους ωρομίσθιους εργάτες οι οποίοι εργάζονται έναντι κενών θέσεων της Μονάδας. Επίσης κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, η Μονάδα ενισχύθηκε με ακόμα 2 Δασικούς Λειτουργούς και 2 Δασοπυροσβέστες. Η χρήση των αεροσκαφών για δασοπυρόσβεση αποδείχτηκε απόλυτα αναγκαία και αποτελεσματική δεδομένου και του γεγονότος ότι δημιουργήθηκε η αναγκαία υποδομή για εφοδιασμό των αεροσκαφών στα αεροδρόμια Λάρνακας, Πάφου και Ακρωτηρίου. Κατά τη διάρκεια του υπό αναφορά έτους τα αεροσκάφη χρησιμοποιήθηκαν για την κατάσβεση 9 δασικών πυρκαγιών και άλλων 25 πυρκαγιών υπαίθρου.
- Κατασκευάστηκαν 2,3 χιλιόμετρα νέοι δρόμοι από τα οποία τα 1,1 χιλιόμετρα ήταν δρόμοι προσπέλασης και τα 1,2 χιλιόμετρα εξαγωγικοί δρόμοι. Επιπρόσθετα έγιναν βελτιώσεις σε υφιστάμενους δασικούς δρόμους.
- Κατασκευάστηκαν 0,8 χιλιόμετρα αντιπυρικών λωρίδων και συντηρήθηκαν άλλα 966 χιλιόμετρα.
- Εγκαταστάθηκαν 3 νέα υδροστόμια στη Δασική Περιφέρεια Πάφου.
- Κατασκευάστηκε 1 νέα υδατοδεξαμενή στη Δασική Περιφέρεια Πάφου. Επίσης άλλες 2 υδατοδεξαμενές είναι υπό κατασκευή, 1 στη Δασική Περιφέρεια Πάφου και 1 στη Δασική Περιφέρεια Τροόδους.
- Συνεχίστηκαν οι καθημερινές περιπολίες, ειδικά κατά μήκος της οροθετικής γραμμής με σκοπό την πρόληψη, την ανίχνευση και την έγκαιρη επέμβαση σε περίπτωση πυρκαγιάς.
- Η μηχανοποίηση της καταπολέμησης των δασικών πυρκαγιών συνεχίστηκε. Έτσι ο Δασικός Πυροσβεστικός στόλος αποτελείται τώρα από 40 πυροσβεστικά οχήματα, 37 μικρά περιπολικά οχήματα πυρόσβεσης και 83 αντλίες νερού. Επιπρόσθετα

αγοράστηκε και υπάρχει σε ικανοποιητικές ποσότητες αριθμός άλλου δευτερεύοντος πυροσβεστικού εξοπλισμού όπως βυτία νερού, ψεκαστήρες ώμου, λάστιχα πυροσβεστικών, αυλοί, συσκευές παρασκευής αφρού, εκτοξευτές νερού, κλπ.

- Συνεχίστηκε η συλλογή μετεωρολογικών στοιχείων από το δίκτυο αυτόματων μετεωρολογικών σταθμών που εγκαταστάθηκε σε διάφορες περιοχές των δασών της Κύπρου. Από τα στοιχεία αυτά εξάγεται σε καθημερινή βάση ο βαθμός κινδύνου έκρηξης δασικών πυρκαγιών σε ολόκληρη την Κύπρο.
- Το αυτόματο Σύστημα Ανίχνευσης Πυρκαγιών, το οποίο εγκαταστάθηκε στο Δάσος Ακάμα εντός του 2009, συνέχισε να λειτουργεί σε πιλοτική βάση.
- Από τις 14/5 μέχρι τις 21/5/2010 γιορτάστηκε η "Εβδομάδα Προστασίας των Δασών", κατά την οποία μεταξύ άλλων δραστηριοτήτων έγινε δημοσιογραφική διάσκεψη του Υπουργού Γεωργίας Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος στο Συντονιστικό Κέντρο Πυρόσβεσης στην Αθαλάσσα. Πραγματοποιήθηκε επίσης εθελοντική αιμοδοσία από το προσωπικό του Τμήματος Δασών, με σκοπό την προώθηση της ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού.
- Έγιναν διαλέξεις στην Εθνική Φρουρά, στην Αστυνομία και στο κοινό για την πρόληψη και καταπολέμηση των δασικών πυρκαγιών.
- Πραγματοποιήθηκαν εκπαιδεύσεις στην κατάσβεση δασικών πυρκαγιών, στο Δασοπυροσβεστικό σώμα, στα μέλη της ομάδας ταχείας επέμβασης, στο Ωρομίσθιο προσωπικό του Τμήματος Δασών και σε στελέχη της Εθνικής Φρουράς.
- Δόθηκε έμφαση στην ενημέρωση του κοινού από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης.

Το Τμήμα Δασών λαμβάνει όλα τα προληπτικά μέτρα κατά των πυρκαγιών και καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να περιορίσει τον αριθμό τους στο ελάχιστο, όμως αυτό δεν είναι κατορθωτό χωρίς τη συνεργασία του κοινού. Γι' αυτό η προσπάθεια του Τμήματος Δασών στράφηκε στη διαφώτιση του κοινού και ειδικά των αγροτών και των εκδρομέων με ταυτόχρονη όμως καταγγελία των παρανομώντων.

β) Παγκύπριο Σχέδιο Πυροπροστασίας της Υπαίθρου

Το Τμήμα συνέχισε την υλοποίηση του Παγκύπριου Σχεδίου Πυροπροστασίας της Υπαίθρου που άρχισε το 2001. Με βάση το σχέδιο αυτό, κατά το 2010 κατασκευάστηκαν σε διάφορες ευαίσθητες περιοχές της υπαίθρου 1 χιλιόμετρο δρόμων προσπέλασης, 2,5 χιλιόμετρα αντιπυρικές λωρίδες, 1 υδατοδεξαμενή και 4 υδροστόμια. Επίσης συντηρήθηκαν υφιστάμενοι δρόμοι και αντιπυρικές λωρίδες.

Τα έργα πυροπροστασίας που κατασκευάστηκαν από την έναρξη υλοποίησης του Σχεδίου μέχρι το τέλος του 2010 ανήλθαν σε 82,08 χιλιόμετρα νέων δρόμων, 451,44 χιλιόμετρα αντιπυρικών λωρίδων, 12 υδατοδεξαμενές, 4 θέσεις παρατήρησης, 4 ελικοδρόμια και 56 υδροστόμια.

γ) Προστασία από έντομα

Συνεχίστηκαν και το 2010 οι αεροψεκασμοί κατά της πιτυοκάμπης (*Thaumetopoea wilkinsonii* Tams). Χρησιμοποιήθηκαν τα βιολογικά / εκλεκτικά παρασκευάσματα *Bacillus Thuringiensis* (Foray 48B) και Tracer 48SC, τα οποία θεωρούνται τα πλέον αβλαβή για το περιβάλλον.

Επίσης συνεχίστηκε και η παρακολούθηση διάφορων άλλων πληθυσμών επιβλαβών δασικών οργανισμών.

6. ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΔΑΣΩΣΗ

Εντός του 2010 δασώθηκαν 13,1 εκτάρια και αναδασώθηκαν άλλα 76,2 εκτάρια τα οποία αφορούσαν εκτάσεις εντός των κρατικών δασών. Σύμφωνα με τη νέα πρακτική, η χρήση μηχανημάτων και η κατασκευή αναδασωτικών λωρίδων έχει περιοριστεί όπου είναι απόλυτα αναγκαίο.

Επίσης έγιναν εμπλουτιστικές φυτεύσεις σε 70,7 εκτάρια δάσους που είτε ήταν υποβαθμισμένο ή δεν υπήρχε ικανοποιητική αναγέννηση.

Επιπρόσθετα συνεχίστηκαν οι εργασίες αναδάσωσης / επαναφοράς του περιβάλλοντος στο Μεταλλείο Αμιάντου που άρχισαν το 1995. Η μέθοδος της υδροσποράς που εφαρμόστηκε το 2003 συνεχίστηκε με πολύ καλά αποτελέσματα.

Το Τμήμα Δασών στην προσπάθεια επέκτασης του πρασίνου και υιοθέτησης μίας ενιαίας πολιτικής και πρακτικής για καλύτερη διαχείρισή του, συνέχισε και κατά το 2010 την ετοιμασία σχεδίων τοπιοτέχνησης σε σχολεία και σε δημόσιους χώρους πρασίνου.

Κατά το 2010, ετοιμάστηκε προσχέδιο Πολιτικής για την Εγκατάσταση και Παραγωγή Δασικών Φυτών. Το κείμενο αυτό αποτελεί την επίσημη πολιτική του Τμήματος Δασών όσον αφορά την εγκατάσταση και βελτίωση του δασικού πρασίνου στη μεγαλύτερη δυνατή έκταση και με την καλύτερη δυνατή σύνθεση. Το κείμενο αποτέλεσε αντικείμενο διαβούλευσης εντός και εκτός του Τμήματος Δασών με όλους τους εμπλεκόμενους δημόσιους φορείς αλλά και μη κυβερνητικούς οργανισμούς.

7. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ

Το Τμήμα Δασών, κατά το 2010, συνέβαλε σε μεγάλο βαθμό στην προσπάθεια που ανέλαβε το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος για τη διατήρηση και προστασία της φύσης.

Το Τμήμα, στα πλαίσια της διαφώτισης για διατήρηση και προστασία της φύσης, διοργάνωσε γιορτές και διαλέξεις, συμμετείχε με Λειτουργούς του σε ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά προγράμματα και εξέδωσε νέο διαφωτιστικό και ενημερωτικό υλικό. Επίσης αξιοποίησε την προσφορά εθελοντικής εργασίας για δενδροφύτευση με σκοπό την επέκταση του πρασίνου.

Η λειτουργία των Κέντρων Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Τροόδους και Αθαλάσσας συνεχίστηκε με μεγάλη επιτυχία. Κατά το 2010, το Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Τροόδους δέχτηκε 12 350 επισκέπτες ενώ το Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Αθαλάσσας, το οποίο από το Σεπτέμβριο του 2008, σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας, ξεκίνησε να λειτουργεί και ως Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, δέχτηκε 6 633 επισκέπτες κυρίως μέσω του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, σχολείων και οργανωμένων συνόλων.

Κατά τον υπό επισκόπηση χρόνο υπογράφηκαν τα συμβόλαια και άρχισαν οι εργασίες ανέγερσης του Κέντρου Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης του Κάβο – Γκρέκο. Το έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2012.

Συνεχίστηκε η συστηματική καταγραφή των ενδημικών φυτών του τόπου μας καθώς επίσης ο οργανωμένος εντοπισμός και χαρτογράφηση της χλωρίδας μας με βασικό στόχο την προστασία της. Επίσης συνεχίστηκε η συλλογή δειγμάτων φυτών για τη συμπλήρωση του φυτολογίου στο Τμήμα Δασών.

Κατά το 2010 ολοκληρώθηκαν τα γυρίσματα και η παραγωγή της ταινίας με τίτλο "Η Χλωρίδα του Τροόδους" και υπογράφηκαν συμβόλαια για την παραγωγή της ταινίας με θέμα "Το Εθνικό Δασικό Πάρκο Κάβο Γκρέκο".

Στις 7 Μαΐου 2010, πραγματοποιήθηκαν τα εγκαίνια του Βοτανικού Κήπου Τροόδους "Α. Γ. Λεβέντη" στο Μεταλλείο Αμιάντου. Η ανάπτυξη του κήπου βρίσκεται στα αρχικά στάδια και αναμένεται να ολοκληρωθεί σε 5 χρόνια. Επίσης συνεχίζονται οι εργασίες υλοποίησης του Βοτανικού Κήπου Ακάμα στα Λουτρά της Αφροδίτης, οι οποίες αναμένεται να ολοκληρωθούν στις αρχές του 2011.

Κατά τον υπό επισκόπηση χρόνο συνεχίστηκαν οι εργασίες συντήρησης αιωνόβιων δέντρων, τόσο εντός όσο και εκτός των κρατικών δασών, καθώς και του εντοπισμού νέων τέτοιων δέντρων με σκοπό την κήρυξή τους σε Μνημεία της Φύσης.

Όπως και τα προηγούμενα χρόνια, ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στο σχέδιο για την προστασία του γύπα (*Gyps fulvus*), ο άγριος πληθυσμός του οποίου αριθμεί σήμερα περίπου 12 - 15 άτομα. Επίσης συνεχίστηκε η καταγραφή και μελέτη των νυχτερίδων της Κύπρου που άρχισε το 2006.

8. ΔΑΣΙΚΗ ΑΝΑΨΥΧΗ

Τα δάση της Κύπρου προσφέρονται για υπαίθρια αναψυχή λόγω της ποικιλίας της χλωρίδας, της πανίδας, της γεωμορφολογίας, του κλίματος και των υδατικών συνθηκών, σε συνδυασμό με τη προσβασιμότητα, τη μικρή απόσταση από τα αστικά κέντρα, όπως επίσης και την ύπαρξη ιστορικών, αρχαιολογικών και άλλων σημείων ενδιαφέροντος μέσα ή κοντά στα δάση.

Μέσα στα πλαίσια της πολιτικής για τη δημιουργία και ανάπτυξη των Εθνικών Δασικών Πάρκων συνεχίστηκε η παρακολούθηση της υλοποίησης έργων ανάπτυξης καθώς και συντήρησης σε όλα τα Εθνικά Δασικά Πάρκα.

Συνεχίστηκαν οι διάφορες εργασίες για τη δημιουργία, την ανάπτυξη ή και την επέκταση των εκδρομικών και κατασκηνωτικών χώρων, καθώς επίσης και για τον καθαρισμό και την συντήρησή τους. Κατασκευάστηκαν έργα αναψυχής που περιλαμβάνουν υποδομές (προσπέλαση, ύδρευση), χωματοургικές διαμορφώσεις, τραπεζοπάγκους, κιόσκια, εστίες παρασκευής γεύματος, παιδικές χαρές, ξύλινες περιφράξεις, αποχωρητήρια, καλάθια απορριμμάτων, σήμανση, κλπ.

Εντός του 2010 λειτούργησαν 43 εκδρομικοί χώροι χωρητικότητας 23 300 ατόμων, καθώς και 3 κατασκηνωτικοί χώροι συνολικής δυναμικότητας 290 αντίσκηνων. Τόσο οι εκδρομικοί όσο και οι κατασκηνωτικοί χώροι, κατά τις περιόδους αιχμής, ήταν κατάμεστοι από κόσμο.

Μέσα στο 2010 ολοκληρώθηκαν και παραλήφθηκαν τα μονοπάτια μελέτης της φύσης "Μονή Μαχαιρά – Πολιτικό" και "Φράκτη Αργάκας". Επίσης άρχισαν οι εργασίες για τη δημιουργία ενός νέου μονοπατιού "Σελλάδι του Άδωνη – Πλατύς" και συνεχίστηκαν οι εργασίες για τη δημιουργία του εκδρομικού Χώρου "Άχνας".

Κατά τον υπό επισκόπηση χρόνο εκτελέσθηκαν επίσης διάφορες εργασίες συντήρησης και βελτίωσης των μονοπατιών μελέτης της φύσης και περιπάτου που κατασκευάστηκαν μέσα στα κρατικά δάση, για τα οποία επιδείχθηκε τεράστιο ενδιαφέρον τόσο από ντόπιους όσο και από ξένους επισκέπτες.

9. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΗ ΞΥΛΕΙΑΣ

Κατά τον υπό επισκόπηση χρόνο συνεχίστηκε η εξαγωγή ξυλείας και η διάθεσή της για την ικανοποίηση των αναγκών των μικρών τοπικών πριστηρίων. Εξήχθηκαν 4 464 κυβικά μέτρα έμφλοιας στρογγύλης ξυλείας από τα Κρατικά Δάση, η οποία χρησιμοποιήθηκε για παραγωγή οικοδομήσιμης ξυλείας, παραγωγή κιβωτίων, κλπ. Από τα Ιδιωτικά Δάση εξήχθηκαν 2 037 κυβικά μέτρα έμφλοιας στρογγύλης ξυλείας ενώ από Χαλίτικες και άλλες περιοχές εξήχθηκαν άλλα 153 κυβικά μέτρα.

Πέραν της πιο πάνω ποσότητας, από τα Κρατικά Δάση πωλήθηκαν ως καυσόξυλα ή για παραγωγή καρβούνων 3 982 κυβικά μέτρα έμφλοιας κλαδοξυλείας, ελαττωματικής και άλλης ξυλείας. Από την ποσότητα αυτή, τα 231 έμφλοια κυβικά μέτρα προήλθαν από καμένη ξυλεία. Από τα Ιδιωτικά Δάση εξήχθηκαν 457 κυβικά μέτρα έμφλοιας κλαδοξυλείας, ελαττωματικής και άλλης ξυλείας ενώ από Χαλίτικες και άλλες περιοχές εξήχθηκαν άλλα 83 κυβικά μέτρα.

Το Τμήμα Δασών εξέδωσε 16 άδειες για λειτουργία ιδιωτικών πριστηρίων.

10. ΔΑΣΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Η διαχείριση των δασικών πόρων γίνεται πάνω σε αειφορική βάση και στοχεύει στην παραγωγή του μέγιστου δυνατού κοινωνικού και οικονομικού οφέλους από τα δάση με την πολλαπλή χρήση τους, με παράλληλη διατήρηση της φυσικότητας και βελτίωση της σύνθεσης και δομής τους.

Συνεχίστηκαν και εντός του έτους οι εργασίες για τα Διαχειριστικά Σχέδια Μαχαιρά και Πάφου των οποίων η ολοκλήρωση αναμένεται στις αρχές του 2011.

Η ετοιμασία των Διαχειριστικών Σχεδίων Σταυροβουνίου και Ριζοελιάς συνεχίζεται και θα ολοκληρωθεί μέσα στο 2011. Επίσης έχει προκηρυχτεί προσφορά για αγορά υπηρεσιών αναφορικά με την ετοιμασία του Διαχειριστικού Σχεδίου του δάσους Λεμεσού.

Μετά την καταστροφική πυρκαγιά στις 22 Αυγούστου 2010, στην περιοχή Λυθροδόντα, ετοιμάστηκε σχέδιο μεταπυρικής διαχείρισης για τα καμένα Κρατικά Δάση της περιοχής. Το σχέδιο περιλαμβάνει τις αναδασωτικές μεθόδους που θα χρησιμοποιηθούν, τα αντιδιαβρωτικά και αντιπλημμυρικά έργα που θα εκτελεστούν, χρονοδιαγράμματα εκτέλεσης έργων και τέλος τον τρόπο παρακολούθησης της απόδοσης των έργων που θα εκτελεστούν.

11. ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ – ΔΑΣΙΚΑ ΦΥΤΩΡΙΑ

Κατά το 2010 δόθηκε μεγάλη σημασία στη δασοκομική περιποίηση των φυτειών. Νεαρές αναδασώσεις ή δενδροστοιχίες συνολικής έκτασης 1 214,4 εκταρίων έτυχαν δασοκομικής

περιποίησης όπως αραιώσεις, βοτανίσματα και πότισμα. Η συλλογή σπόρου ήταν πολύ ικανοποιητική. Συλλέγηκαν 1 530 κιλά σπόρου, τα οποία χρησιμοποιήθηκαν για τις αναδασώσεις και την παραγωγή φυτών στα φυτώρια.

Η παραγωγή στα δασικά φυτώρια ήταν 166 683 φυτά σε σύγκριση με 192 383 το 2009. Η παραγωγή του 2010 με το απόθεμα του 2009 ανήλθαν στις 710 514 φυτά. Από την όλη παραγωγή, 49 865 χρησιμοποιήθηκαν από το Τμήμα Δασών, 114 071 πωλήθηκαν στο κοινό, 12 783 πωλήθηκαν σε άλλα Τμήματα και 62 886 δόθηκαν δωρεάν σε σχολεία, κοινότητες, άλλους οργανισμούς και ιδρύματα για φύτευση δημοσίων ή κοινοτικών χώρων.

12. ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΣΗ

Ο μηχανογραφικός εξοπλισμός που αποκτήθηκε το 2010 ήταν 76 υπολογιστές γραφείου, 8 εκτυπωτές Laser A4, 2 εκτυπωτές Laser A4 έγχρωμοι, 2 σαρωτές A4, 3 προβολείς πολυμέσων, 6 υπολογιστές χειρός και 10 εσωτερικοί δίσκοι φύλαξης δεδομένων. Συνολικά το Τμήμα Δασών διαθέτει σήμερα 222 ηλεκτρονικούς υπολογιστές καθώς επίσης και μεγάλο αριθμό προγραμμάτων που χρησιμοποιούνται σ' ένα ευρύ φάσμα δασικών εφαρμογών περιλαμβανομένων των ψηφιακών δασικών χαρτών, της βάσης δεδομένων των δασικών πυρκαγιών, την έκδοση ετήσιων αδειών χρήσης δασικής γης, κλπ.

Επίσης κατά το 2010 έγινε ενημέρωση και αναβάθμιση της ιστοσελίδας του Τμήματος Δασών τόσο στην Ελληνική όσο και στην Αγγλική γλώσσα. Η ιστοσελίδα μπορεί πλέον να χρησιμοποιείται και για σκοπούς εσωτερικού δικτύου, στο οποίο έχουν πρόσβαση μόνο λειτουργοί του Τμήματος.

13. ΔΑΣΙΚΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ

α) Δασική Οδοποιία

Η δασική οδοποιία επιτελεί ένα σπουδαίο ρόλο στην εξασφάλιση δυνατοτήτων για τη συστηματικότερη διαχείριση, εντατικότερη προστασία των δασών, την εξυπηρέτηση των ορεινών κοινοτήτων, τον τουρισμό, την εκμετάλλευση των δασών και τις αναδασώσεις. Η πολιτική του Τμήματος Δασών σ' αυτόν τον τομέα βοηθάει σημαντικά στην ανάπτυξη των ορεινών περιοχών, αφού δεν περιορίζεται μόνο στη διάνοιξη και βελτίωση οδικού δικτύου

εντός των δασών, αλλά επεκτείνεται και στην κατασκευή δρόμων που εξυπηρετούν τις ορεινές κοινότητες.

Κατά τον υπό επισκόπηση χρόνο βελτιώθηκε και ασφαλτοστρώθηκε τμήμα 1,95 χιλιομέτρων του δρόμου Αμιάντου – Πλατρών και 1,53 χιλιομέτρων του δρόμου Σελλάδι του Πέτρου – Σελλάδι της Ρίζας. Επίσης συνεχίστηκε η συντήρηση καθώς και η διαπλάτυνση ή βελτίωση άλλων υφιστάμενων δρόμων και κατασκευάστηκαν 1,1 χιλιόμετρα δρόμων προσπέλασης και 1,2 χιλιόμετρα εξαγωγικών δρόμων.

Στο τέλος του 2010 το ολικό μήκος του δασικού οδικού δικτύου αποτελείτο από 1 433,49 χιλιόμετρα κύριων δασικών δρόμων από τα οποία 187,10 χιλιόμετρα είναι ασφαλτόδρομοι που συνδέουν διάφορες κοινότητες και ορεινά θέρετρα, 1 008,03 χιλιόμετρα δρόμων προσπέλασης και 1 217,71 χιλιόμετρα εξαγωγικών δρόμων.

β) Δασικές Τηλεπικοινωνίες

Το Τμήμα διατηρεί και συντηρεί ένα πολύ καλό τηλεπικοινωνιακό σύστημα για αποτελεσματική δασική προστασία και διαχείριση. Κατά τη διάρκεια του χρόνου έγιναν οι αναγκαίες εργασίες τόσο για τη συντήρηση όσο και την επέκταση και βελτίωση του συστήματος. Το σύστημα κατά το τέλος του 2010 αποτελείτο από:

- 364,51 χιλιόμετρα τηλεφωνικού δικτύου
- 1 292,25 χιλιόμετρα τηλεφωνικού καλωδίου
- 394 τηλεφωνικές συσκευές
- 13 κινητά τηλέφωνα
- 2 τηλεφωνικοί πίνακες
- 1 ραδιοτηλεπικοινωνιακό σταθμό ελέγχου
- 522 κινητά ραδιοτηλέφωνα
- 602 ατομικά ραδιοτηλέφωνα
- 5 ραδιοτηλεφωνικοί σταθμοί αναμετάδοσης

γ) Δασικά Κτίρια

Μέσα στο 2010 κατασκευάστηκαν τα πιο κάτω νέα έργα:

- Ένα γραφείο και ένα γκαράζ στο Δασικό Σταθμό Πλατανιών.
- Δύο αποθήκες, μία στο Δασικό Σταθμό Αγίας Μαρίνας και μία στο Δασικό Σταθμό Πολεμιδιών.

Έγιναν επίσης εργασίες για επέκταση, βελτίωση και συντήρηση των κτιρίων όπου στεγάζονται οι διάφοροι Δασικοί Σταθμοί καθώς και άλλα υποστατικά του Τμήματος.

Η τριμελής επιτροπή που ορίστηκε για την ανεύρεση κατάλληλου κτιρίου για μεταστέγαση του Τμήματος Δασών, αφού αξιολόγησε τις προτάσεις που υποβλήθηκαν από όλους όσους εκδήλωσαν ενδιαφέρον, επικέντρωσε τις διαβουλεύσεις της με την καλύτερη υπό τις περιστάσεις πρόταση. Οι διαβουλεύσεις συνεχίζονται.

δ) Μηχανήματα και Οχήματα

Το Τμήμα Δασών έχει στην κατοχή του σημαντικό αριθμό μηχανημάτων, τα οποία χρησιμοποιούνται για πάσης φύσεως δασοτεχνικά έργα και κυρίως για τη διάνοιξη και βελτίωση δρόμων και αντιπυρικών λωρίδων. Τα μηχανήματα αυτά όμως επιτελούν και κοινωνικό ρόλο όπως είναι η χρησιμοποίησή τους στις δασικές πυρκαγιές και στον εκχιονισμό οδών του ορεινού δικτύου κατά τη διάρκεια του χειμώνα.

Κατά τη διάρκεια του χρόνου, το Τμήμα εφοδιάστηκε με εννέα καινούργια οχήματα και ένα μεταχειρισμένο το οποίο παραλήφθηκε από τις Οδοντιατρικές Υπηρεσίες. Αγοράστηκαν επίσης διάφορα δευτερεύοντα μηχανήματα, εξοπλισμός, εργαλεία και όργανα μεταξύ των οποίων 21 αλυσοπρίονα, 6 πτυσσόμενα αλυσοπρίονα, 5 ηλεκτρογεννήτριες, 3 ηλεκτροσυγκολλήσεις, 3 μηχανοκίνητες ψεκαστήρες, 6 αεροσυμπιεστές, 20 χορτοκοπτικές, 1 χειροκίνητη μηχανή κοπής γρασιδιού, 2 θρυματιστικές μηχανές, 9 μηχανοκίνητα φραμοκοπτικά, 1 μηχανή πλήρωσης ρωγμών ασφάλτου, 5 μηχανοκίνητοι φυσητήρες/ απορροφητήρες, 1 γεωτρύπανο, 1 μηχανή κοπής και λυγίσματος σιδέρου, 1 δίσκο κοπής μοριοσανίδων, 3 ηλεκτροκίνητους αναμικτήρες σκυροδέματος, 1 ανυψωτήρα οχημάτων και 2 δονητές σκυροδέματος.

Εκτός των κυβερνητικών οχημάτων / μηχανημάτων, το Τμήμα Δασών κατά το 2010 ενοικίασε από τον ιδιωτικό τομέα μέσω προσφορών, αριθμό οχημάτων / μηχανημάτων όπως φορτηγά, βυτιοφόρα, προωθητές γης, γεωργικά τρακτέρ, εκσκαφείς / φορτωτήρες (ντίκερ), ανυψωτικά οχήματα, κλπ. για την εκτέλεση διαφόρων δασικών εργασιών.

Κατά το 2010 συνεχίστηκε η λειτουργία του μηχανουργείου του Τμήματος στην Αθαλάσσα για συντήρηση και επιδιόρθωση των διαφόρων μηχανημάτων και οχημάτων.

14. ΔΑΣΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Το Δασικό Κολέγιο συμπλήρωσε κατά το 2010 το 59^ο Ακαδημαϊκό έτος ζωής του. Εφτά σπουδαστές, τέσσερις Κύπριοι, δύο από τη Γκάνα και ένας από τη Νιγηρία έχουν αποφοιτήσει κατά το 2010.

Το 60^ο Ακαδημαϊκό έτος άρχισε στις 4 Οκτωβρίου 2010, με 29 σπουδαστές από τους οποίους 23 είναι Κύπριοι και 6 αλλοδαποί.

Με την πλήρη στήριξη του Τμήματος Δασών, το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος υπέβαλε σχετική εισήγηση προς τη Διοικούσα Επιτροπή του ΤΕ.ΠΑ.Κ. και προς το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού για ένταξη του γνωστικού αντικειμένου του Δασικού Κολlegίου στο Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου. Το ΤΕ.ΠΑ.Κ. διόρισε Συμβουλευτική Επιτροπή για μελέτη του θέματος και υποβολή ολοκληρωμένης πρότασης για κάλυψη του γνωστικού αντικειμένου της Δασολογίας από το ΤΕ.ΠΑ.Κ. Η μελέτη υποβλήθηκε εντός του 2010 και στη βάση της, η Διοικούσα Επιτροπή του ΤΕ.ΠΑ.Κ. ενέκρινε πρόταση για την ίδρυση Τμήματος Φυσικών Πόρων με δύο κατευθύνσεις, η μία εκ των οποίων στη Δασολογία. Αναμένεται η υποβολή της πρότασης προς το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού και τα αρμόδια σώματα της πολιτείας για έγκριση.

Λειτουργήσε και φέτος με απόλυτη επιτυχία ο θεσμός του Πυρήνα Μάθησης. Έγινε Έκθεση Αξιολόγησης του έργου που ο Πυρήνας επιτέλεσε κατά το 2009. Εφαρμόστηκε το Σχέδιο Δραστηριοτήτων Μάθησης για το 2010 μετά από διάγνωση αναγκών μάθησης, και ετοιμάστηκε Έκθεση Αναγκών Μάθησης για το 2011.

Με βάση το Σχέδιο Δραστηριοτήτων Μάθησης του 2010, αριθμός υπαλλήλων παρακολούθησε σειρά επιμορφωτικών μαθημάτων και εκπαιδεύσεων τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό.

Επίσης αριθμός υπαλλήλων του Τμήματος Δασών συμμετείχε σε διάφορα διεθνή συνέδρια και σεμινάρια.

15. ΔΑΣΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Η Δασική Έρευνα συνεχίστηκε πάνω στα ίδια θέματα όπως και στο παρελθόν. Συνοπτικά δόθηκε έμφαση στην παρακολούθηση των Δασών και των Περιβαλλοντικών αλληλεπιδράσεων, στην παραγωγή γενετικά βελτιωμένου σπόρου τραχείας πεύκης, στη συντήρηση και βελτίωση του δασοβοτανικού κήπου και της τράπεζας κλώνων, στην προστασία των δασικών γενετικών πόρων, στη δοκιμή της μυκόριζας στις αναδασώσεις εγκαταλειμμένων λατομείων και μεταλλείων, στην προστασία των δασών από ασθένειες και έντομα, κλπ.

16. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΩΝ

(α) Εργατικό δυναμικό Τμήματος Δασών

Το εργατικό δυναμικό που απασχολήθηκε από το Τμήμα Δασών κατά το 2010 ήταν:

- Δασικοί υπάλληλοι: 276
- Δασικοί υπάλληλοι (έκτακτοι): 17
- Γραφειακό προσωπικό (Γραμματειακό, Λογιστικό και άλλο Δημοσιοϋπαλληλικό προσωπικό): 17
- Μόνιμο εργατικό προσωπικό: 167
- Έκτακτο εργατικό προσωπικό:
  - Εγκριμένες θέσεις: 760
  - Αριθμός ατόμων σε μονάδες πλήρους απασχόλησης: 465
- Αποσπασμένο προσωπικό: 8

Αριθμός θέσεων οι οποίες εγκρίθηκαν από τη Βουλή των Αντιπροσώπων κατά το 2009 βρίσκονται στη διαδικασία πλήρωσης τους. Η διαδικασία αυτή αναμένεται να ολοκληρωθεί

κατά το 2011. Επίσης τα σχέδια υπηρεσίας των πιλότων έχουν εγκριθεί από τη Βουλή και κατά πάσα πιθανότητα η πλήρωση των θέσεων αυτών θα γίνει εντός του 2011.

(β) Προσφορά εργασίας σε περίοικους των δασών

Μέσα στα πλαίσια της κοινωνικοοικονομικής πολιτικής της Κυβέρνησης που εκφράζεται ταυτόχρονα και μέσω του Τμήματος Δασών, προσφέρθηκε απασχόληση σε περίοικους των δασών. Η ολική απασχόληση που προσφέρθηκε σε τακτικούς και έκτακτους εργάτες ανήλθε στις 173 268 μέρες εργασίας. Εκτός από τα άτομα που απασχολήθηκαν άμεσα από το Τμήμα, ένας σημαντικός αριθμός ατόμων απασχολήθηκε έμμεσα είτε από ιδιώτες εργολάβους, οι οποίοι ήταν ανάδοχοι προσφορών του Τμήματος Δασών, είτε ως αυτοεργοδοτούμενοι για την υλοτομία και μεταφορά ξυλείας στα διάφορα πριστήρια ή σε άλλα έργα όπως κατασκευή και συντήρηση δρόμων, συντήρηση κτιρίων, δημιουργία και συντήρηση δενδροστοιχιών, συντήρηση εκδρομικών χώρων, κλπ.

(γ) Ασφάλεια και Υγεία

Στα πλαίσια του προγράμματος ασφάλειας και υγείας στο χώρο εργασίας που έχει ως στόχο την προστασία της ζωής, της αρτιμέλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία τους, η Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ενέκρινε διορισμό του Α.Δ.Λ. κ. Ευριπίδη Μεσημέρη ως Λειτουργού Ασφάλειας και Υγείας στο Τμήμα Δασών. Επίσης έγινε εκλογή αντιπροσώπων Ασφάλειας και Υγείας και συστάθηκαν οι αντίστοιχες Επιτροπές, οι οποίες μαζί με τον Λειτουργό Ασφάλειας και Υγείας πραγματοποίησαν επισκέψεις σε διάφορα εργοτάξια για έλεγχο και υποδείξεις και διάνεμαν διαφωτιστικό υλικό. Παράλληλα, περίπου 589 άτομα του Τμήματος Δασών συμμετείχαν σε διάφορα εκπαιδευτικά προγράμματα σχετικά με την Ασφάλεια και Υγεία.

Εντός του 2010, συνέβηκαν 10 γνωστοποιήσιμα εργατικά ατυχήματα σε εργοδοτούμενα από το Τμήμα Δασών πρόσωπα κατά τη διάρκεια της εργασίας τους.

17. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ

Μέσα στα πλαίσια της συμφωνίας συνεργασίας Κύπρου με άλλες χώρες, κυρίως γειτονικές, το αεροπλάνο του Τμήματος Δασών συμμετείχε στην κατάσβεση μεγάλης πυρκαγιάς στο Ισραήλ από τις 3/12/2010 – 8/12/2010 όπου εργάστηκε συνολικά 22 ώρες.

Επίσης, εντός του 2010 υπογράφηκε Μνημόνιο Συναντίληψης μεταξύ της Ρουμανίας και Κύπρου καθώς και εκτελεστικό Πρόγραμμα συνεργασίας μεταξύ Συρίας και Κύπρου, τα οποία περιλαμβάνουν τον Τομέα των Δασών.

18. ΘΕΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

α) Θέματα σχετικά με τα δάση και το δασικό τομέα που συζητήθηκαν στα Θεσμικά Όργανα της Ε.Ε.

Τα κυριότερα θέματα σχετικά με τα δάση και το δασικό τομέα που συζητήθηκαν στα Θεσμικά Όργανα της Ε.Ε., κατά το 2010 ήταν τα ακόλουθα:

- Η προετοιμασία της Ε.Ε. στο πλαίσιο του διεθνούς διαλόγου για τα δάση (9^η Σύνοδος του Φόρουμ των Ηνωμένων Εθνών για τα Δάση – UNFF9, 24/1- 4/2/2011 – Νέα Υόρκη),
- Η προετοιμασία της Ε.Ε. ενόψει της 20^{ης} Συνόδου της Επιτροπής για τα Δάση της FAO (FAO, COFO-20) και η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της,
- Η προετοιμασία των δασών για την κλιματική αλλαγή και της σχετικής Πράσινης Βίβλου της Επιτροπής για την προστασία των δασών και την πληροφόρηση στην Ευρώπη,
- Η ανασκόπηση της διαδικασίας για αναθεώρηση της Δασικής Στρατηγικής της ΕΕ,
- Το Πρόγραμμα Δράσης FLEGT:
  - Η πρόταση Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση των υποχρεώσεων των φορέων εκμετάλλευσης που διαθέτουν ξυλεία και προϊόντα ξυλείας στην αγορά,
  - Οι διαπραγματεύσεις συνομολόγησης εθελοντικών εταιρικών συμφωνιών FLEGT,
- Το Δασικό Σχέδιο Δράσης της Ε.Ε.:
  - Ενδιάμεση αξιολόγηση,
  - Ετοιμασία και υλοποίηση του Προγράμματος Εργασίας για το έτος 2010 - 2011 σχετικά με την εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης της Ε.Ε. για τα δάση. Παρακολούθηση της εργασίας των τριών Ομάδων Εργασίας της ΜΔΕ α) σχετικά με την Κλιματική Αλλαγή και τη Δασοπονία, β) σχετικά με τις πράσινες δημόσιες

συμβάσεις και τα προϊόντα του ξύλου και γ) σχετικά με την Επικοινωνιακή Στρατηγική για τα δάση και τη δασοπονία,

- Η λειτουργία του Ευρωπαϊκού Κέντρου Δασικών Δεδομένων (EFDAC),
- Η διερεύνηση των πιθανών επιλογών αλλά και της ενδεχόμενης προστιθέμενης αξίας μιας Νομικά Δεσμευτικής Συμφωνίας (ΝΔΣ) για τα δάση, σε πανευρωπαϊκό επίπεδο και η ετοιμασία επιλογών για λήψη απόφασης αναφορικά με μια πιθανή ΝΔΣ (πρωτοβουλία FOREST EUROPE/MCPFE),
- Θέματα δασικών πυρκαγιών:
  - Η υιοθέτηση Συμπερασμάτων του Συμβουλίου για την πρόληψη δασικών πυρκαγιών στην Ευρωπαϊκή Ένωση (26/4/2010),
- Η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της 15^{ης} και 16^{ης} Διάσκεψης των Συμβαλλομένων Μερών της Σύμβασης Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή (UNFCCC - COP15 και COP16),
- Η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της 10^{ης} Διάσκεψης των Συμβαλλομένων Μερών (COP10) της Σύμβασης για τη Βιολογική Ποικιλότητα (CBD),
- Η ημερομηνία έναρξης της ισχύος της Διεθνούς Συμφωνίας για την Τροπική Ξυλεία ITTA 2006,
- Η συζήτηση δασικών θεμάτων κάτω από κανονισμούς που δεν αφορούν αποκλειστικά τα δάση (Αγροτική Ανάπτυξη, LIFE+, κλπ.),
- Το όραμα και οι στόχοι της ΕΕ για τη Βιοποικιλότητα μετά το 2010 και η Στρατηγική της ΕΕ για τη Βιοποικιλότητα,
- Η εφαρμογή του Δικτύου ΦΥΣΗ 2000 στις δασικές περιοχές,
- Η διαμόρφωση στρατηγικής επικοινωνίας για τα δάση και τη δασοκομία,
- Η συμπερίληψη του ξύλου και των προϊόντων του ξύλου στις Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις,
- Η αντιμετώπιση και προσαρμογή του Ευρωπαϊκού δασικού τομέα στην κλιματική αλλαγή,
- Η διάθεση και η αποδοτική χρήση του ξύλου και των υπολειμμάτων του για την παραγωγή ενέργειας.

β) Εναρμόνιση με το Κοινοτικό Κεκτημένο

Το Εναρμονιστικό Νομοσχέδιο με τίτλο "Ο περί εφαρμογής του Εθελοντικού Συστήματος Αδειών FLEGT για τις εισαγωγές Ξυλείας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, Νόμος του 2010" έχει ψηφιστεί ως νόμος από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 9/12/2010.

- Η κύρωση της Συμφωνίας ITTA 2006 πραγματοποιήθηκε στις 9 Ιουλίου, 2010 με την κατάθεση των σχετικών εγγράφων κύρωσης στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών που είναι ο θεματοφύλακας της Συμφωνίας.

γ) Εφαρμογή προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση

• Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης

Συνεχίστηκε η εφαρμογή των ακόλουθων τριών μέτρων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007 – 2013 για τα οποία αρμόδιο για την εφαρμογή τους είναι το Τμήμα Δασών:

➤ Μέτρο 2.4 “Δασώσεις”.

Συνεχίστηκε η υλοποίηση των αιτήσεων της 1^{ης} προκήρυξης. Έγινε επίσης 2^η προκήρυξη κατά την οποία παρελήφθησαν συνολικά 33 αιτήσεις των οποίων η επεξεργασία έχει ολοκληρωθεί.

➤ Μέτρο 2.5 “Προστασία των δασών από τις πυρκαγιές και αναδάσωση καμένων περιοχών”.

Συνεχίστηκε η υλοποίηση των αιτήσεων της 1^{ης} προκήρυξης.

➤ Μέτρο 2.6 “Διατήρηση και βελτίωση του κοινωνικού και οικολογικού ρόλου των δασών”.

Συνεχίστηκε η υλοποίηση των αιτήσεων του Καθεστώτος 2.6.1 “Μη Παραγωγικές Επενδύσεις”.

Έχει ολοκληρωθεί η υπογραφή των Συμβολαίων των Καθεστώτων 2.6.2 “Δασοπεριβαλλοντικές Ενισχύσεις” και 2.6.3 “Ενισχύσεις Φύση 2000”.

Σ' ότι αφορά τις πληρωμές του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007 – 2013, υποβλήθηκαν και διεκπεραιώθηκαν συνολικά 85 αιτήματα πληρωμής για το ποσό των €1.584.078,19.

Σ' ότι αφορά το Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης 2004 – 2006 καταβλήθηκαν οι οικονομικές ενισχύσεις για τις ανειλημμένες υποχρεώσεις των Μέτρων 2.4: «Δάσωση Γεωργικής Γης» και 3.2: «Δάσωση μη Γεωργικής Γης». Υποβλήθηκαν συνολικά 56 αιτήματα πληρωμής και το ποσό της οικονομικής ενίσχυσης που καταβλήθηκε ανήλθε στις €61.561,28. Επιπρόσθετα συνεχίστηκε ο έλεγχος των Μακροχρόνιων Συμβατικών Υποχρεώσεων.

- **Εθνικό Πρόγραμμα για την Παρακολούθηση των Δασών και Περιβαλλοντικών Αλληλεπιδράσεων στην Κοινότητα (Διεθνές πρόγραμμα ICP-Forests και Πανευρωπαϊκό Πρόγραμμα FutMon-Life+)**

Στα πλαίσια του προγράμματος "Future Monitoring" το οποίο διεξάγεται στα πλαίσια του προγράμματος LIFE+, συνεχίστηκε η συλλογή στοιχείων, μετρήσεις, εκτιμήσεις και γενικά η παρακολούθηση των Δασών και των Περιβαλλοντικών Αλληλεπιδράσεων στην Κοινότητα, το οποίο καλύπτει δραστηριότητες που έχουν σχέση με την ατμοσφαιρική ρύπανση και τις δασικές πυρκαγιές.

δ) Εφαρμογή Κοινοτικού Κεκτημένου

- **Εφαρμογή της Οδηγίας 2000/29 σχετικά με τα Προστατευτικά μέτρα κατά της εισαγωγής και διακίνησης επιβλαβών οργανισμών για τα φυτά και φυτικά προϊόντα**

Στα πλαίσια της εφαρμογής της Οδηγίας 2000/29 που αφορά θέματα φυτοϋγείας, διεξήχθησαν και μέσα στο 2010 συστηματικοί έλεγχοι σε συγκεκριμένες επιφάνειες παρατήρησης για να διαπιστωθεί η παρουσία ή όχι του φλοιοφάγου εντόμου της πεύκης, *Ips sexdentatus*, για το οποίο η Κύπρος έχει αναγνωριστεί ως προστατευόμενη ζώνη καθώς και του μύκητα *Seiridium cardinale* που προκαλεί την ασθένεια του έλκους του κυπαρισσιού και για τον οποίο η Κύπρος καταβάλλει προσπάθειες για να αναγνωριστεί ως προστατευόμενη ζώνη. Η Έρευνα κατέδειξε ότι κατά το 2010, δεν έχουν εντοπιστεί προσβεβλημένα φυτά / ξενιστές για το έντομο *Ips sexdentatus*, ενώ για το μύκητα *Seiridium cardinale* εντοπίστηκαν συμπτωματικά φυτά / ξενιστές του σε δεκαπέντε

περιπτώσεις σε ιδιωτικά φυτώρια που διακινούν φυτά κοινοτικής προέλευσης, τα οποία και καταστράφηκαν.

Επίσης στα πλαίσια των Αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, 2003/127/EC, 2004/426/EC και 2006/464/EC η Κύπρος διεξήγαγε τις ετήσιες επισκοπήσεις για την παρουσία ή όχι του νηματώδη του ξύλου της πεύκης (*Bursaphelenchus xylophilus*), του μύκητα *Phytophthora ramorum* που προσβάλλει κυρίως το δρύ καθώς και άλλα πλατύφυλλα, του εντόμου *Dryocosmus kuriphilus* που προσβάλλει την καστανιά, του μύκητα *Gibberella circinata* που προσβάλλει πεύκα, του εντόμου *Anoplophora chinensis* που προσβάλλει φυτά σφενδάμνου, οξιάς, κερκίδας, πλατάνου, λεύκης κ.λ.π. και του μύκητα *Ceratocystis platani* που προσβάλλει τα πλατάνια. Οι επισκοπήσεις κατά το έτος 2010, κατέδειξαν τον εντοπισμό μόνο του νηματώδη του ξύλου της πεύκης (*Bursaphelenchus xylophilus*) σε ένα φορτίο με ξύλινα μέσα συσκευασίας (παλέτα) τα οποία μετά από εργαστηριακή ανάλυση βρέθηκαν θετικά. Τα παλέτα κατασχέθηκαν και καταστράφηκαν στους φούρνους του τσιμεντοποιείου Βασιλικού.

- **Εφαρμογή της Οδηγίας 1999/105 σχετικά με την Παραγωγή, Εμπορία και Έλεγχο του Δασικού Πολλαπλασιαστικού Υλικού**

Σύμφωνα με τους «Περί Παραγωγής και Εμπορίας Φυτικού Πολλαπλασιαστικού Υλικού Κανονισμούς του 2003» έγιναν επιτόπιοι έλεγχοι στα διάφορα φυτώρια που είναι εγγεγραμμένα στους Εθνικούς καταλόγους, χωρίς να παρουσιάζονται οποιαδήποτε προβλήματα.

19. ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Κατά το 2010, όπως και κατά τα προηγούμενα χρόνια, το Τμήμα Δασών συνεργάστηκε στενά με διάφορες Κυβερνητικές και άλλες Υπηρεσίες καθώς και οργανώσεις. Η συνεργασία απέβλεπε ουσιαστικά στην προώθηση και επίτευξη των σκοπών και στόχων του Τμήματος. Αναφέρεται ειδικότερα η στενή συνεργασία με την Πυροσβεστική Υπηρεσία, την Αστυνομία, την Εθνική Φρουρά, τις Επαρχιακές Διοικήσεις, την Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου, την Ειρηνευτική Δύναμη των Ηνωμένων Εθνών, τις Βρετανικές Βάσεις, τους Προσκόπους και Οδηγούς και το Φιλοδασικό Σύνδεσμο. Για τη συνεργασία αυτή, αλλά και

για τη βοήθεια που παρασχέθηκε ποικιλότροπα στο Τμήμα εκφράζονται θερμές ευχαριστίες.

Επίσης θερμές ευχαριστίες εκφράζονται στο Ίδρυμα Αναστάσιος Γ. Λεβέντης για υποτροφίες που πρόσφερε σε ξένους σπουδαστές.

Θερμές ευχαριστίες εκφράζονται επίσης σ' όλο το προσωπικό του Τμήματος για το ζήλο και την αφοσίωση που επέδειξε στην εκτέλεση των καθηκόντων του που αποτέλεσαν, σε τελευταία ανάλυση, το σημαντικότερο συντελεστή της επιτυχίας στην επίτευξη των σκοπών και στόχων του Τμήματος.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΑΣΩΝ